

OVERLEGNAAM

Adviesgroepbijeenkomst Zouweboezem

DATUM NOTULEN VERZONDEN

08-09-2016

DATUM VERGADERING

22-8-2016

NAAMJasper Ohm
M +31 (0) 6 50736434 E jasper.ohm@arcadis.com**LOCATIE**

Huis Het Bosch, Lexmond

ONZE REFERENTIE**DEELNEMERS**

Jan Bikker (LTO), Rien Wyngaarden (HSV), Jacco van der Leeden (HSV), Annette Piepers (RWS), Warner Reinink (ZHL), Leon Segond von Banchet (BV), Frank Dekkers (BV), Leen den Ouden (VNW), Jacques Verhagen (VNW), Jaap van Belle (SBE), Henk van Dieren (SIMAV), Bartho van Soelen (GZ), Fathia Timmersmans (WSRL), Jaap Cremer (WSRL)

Gebruikte afkortingen:

BV = buurtvereniging Zouweboezem

GZ = gemeente Zederik

HSV = Hengelsportvereniging De Karper Meerkerk

LTO = Land- en Tuinbouw Organisatie Noord

PZH = provincie Zuid-Holland

RWS = Rijkswaterstaat

SBE = Stichting Boerderij & Erf

SIMAV = Stichting tot Instandhouding van Molens in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden

VNW = Vogel- en Natuurwacht de Alblasserwaard

WSRL = Waterschap Rivierenland

ZHL = Zuid-Hollands Landschap

ITEM**WIE**

1.	<u>Opening</u> Aan het begin van de vergadering kwamen een aantal partijen met veegpunten: • BV geeft aan dat het onwenselijk is dat er voortdurend nieuwe informatie op tafel komt. Dit werkt verwarrend. PZH: begrip dat dit lastig kan zijn. Dit is deels ook onvermijdelijk. Uitwerking van plannen of projecten gaat van grof naar fijn. <u>ACTIE</u> (zie later in verslag – op verzoek toelichting N2000 beheerplan aan bewoners) • HSV geeft aan dat de heerlijke visrechten nog niet vermeld staan in het afwegingskader, ondanks dat dit wel is aangegeven bij de vorige review ronde. In plaats daarvan staat er nu in dat de visrechten gehuurd worden van WSRL. <u>ACTIE</u>: PZH initieert afstemming tekst tussen waterschap, provincie en HSV • SIMAV geeft aan dat op een aantal plekken nog Molen De Hoop staat. Dit moet de Vlietmolen zijn. <u>Actie</u>: de tekst wordt aangepast. • SBE geeft aan dat de rietsnijder dhr Van Vuuren is overleden. Zijn bezit is overgekocht door ZHL. <u>ACTIE</u>: Verwijzingen naar de commerciële activiteit rietsnijden uit het afwegingskader verwijderen.	PZH PZH, WSRL, HSV PZH PZH
2.	<u>Voorstelronde</u>	
3.	<u>Natura 2000 beheerplan in het kort</u> • BV geeft aan dat het concept beheerplan nog nooit met de bewoners is besproken. <u>ACTIE</u>: Wanneer bewonersvereniging dat aangeeft zal PZH een afspraak maken met BV voor een toelichting op het bijgestelde N2000 concept-beheerplan. • BV geeft aan dat zij de benoeming van de knelpunten (verdroging en vermessing) gekleurd vinden. Zij stellen voor om dit 'achterstallig onderhoud' te noemen. De suggestie wordt niet overgenomen, verdroging en vermessing zijn de objectieve termen. • LTO vermessing door ganzen is ook een aandachtspunt in dit gebied	PZH

- WSRL: vraagt of de stukken van het in dit gebied uitgevoerde LIFE project bekend zijn. PZH geeft aan dat dit het geval is
  - SBE: de term peilopzet is verwarrend, omdat er ook varianten zijn die toezien op een peilverlaging in een deel van het jaar. Aanvullend is verlies van waterberging een belangrijk aandachtspunt
  - VNW: wat is de route naar een ontwerpbeheerplan? PZH licht dit toe (concept wordt voorbereid, Adviesgroep is daarbij betrokken. Bevoegde gezagen –GS-PZH, staatssecretaris EZ, ministerie I&M – stellen als ontwerpplan vast. Zienswijzeprocedure, Beantwoording zienswijzen en vaststelling N2000 beheerplan).
  - SBE: meer haast is nodig om tot een ontwerp beheerplan te komen ten behoeve van de natuur.
  - BV: de kosten voor de aanvullende en mitigerende maatregelen zijn niet meegenomen in de beoordeling van de varianten. Hierdoor is een complete afweging niet mogelijk. PZH: de varianten zijn globaal uitgewerkt en beoordeeld. In een volgende fase worden de variant(en) die de voorkeur hebben verrijnd. Daarbij worden ook mitigerende / aanvullende maatregelen in beeld gebracht.
  - LTO vraagt om de gebruikruimte / ruimte voor sociaal economische ontwikkeling duidelijk te maken. Hierbij is ook huidig gebruik van belang. PZH geeft aan dat:
    - Ontwikkelingsruimte via de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) loopt. Deze ruimte is daar vastgesteld,
    - In het beheerplan een Sociaal Economische paragraaf opgenomen zal zijn. Dit is een algemene paragraaf. PZH heeft ervoor gekozen een Sociaal Economische paragraaf voor al haar Natura 2000 beheerplannen te formuleren. Een Natura 2000 beheerplan is niet het instrument waarmee de provincie haar economisch beleid uitdraagt. Daarmee wordt ook voorkomen dat relaties met lokale ontwikkelingen worden gelegd waarvan het sociaal economisch effect niet aan de realisatie van Natura 2000 doelstellingen is toe te schrijven.
    - Toetsing huidig gebruik is onderdeel van het beheerplan. Voor het huidig gebruik voor dit beheerplan zullen we de datum 1 juli 2016 aanhouden. Dit punt komt later in de vergadering nog terug (agendapunt 7)
  - VNW verzoekt om in het beheerplan duidelijk te verwijzen naar andere wet- en regelgeving, voor zover er raakvlakken zijn (bv Kaderrichtlijn Water). Dit wordt gedaan, voor zover er voor de N2000 doelen raakvlakken zijn.
  - HSV: verzoekt om KRW mee te nemen in het beheerplan. Aandachtspunt hierbij is dat het stuk van de Zederik tussen de Vlietmolen en de A27 op dit moment in de zomermaanden 'dood' is, vanwege zuurstofgebrek. Dit vormt een barrière voor vissen. De HSV heeft meetgegevens hiervan. Baggeren van de Oude Zederik is wat hun betreft dan ook hoog nodig.
  - BV: er zijn al afspraken over kosten tussen WSRL en PZH. Hoeveel ligt al vast? PZH antwoordt dat er op hoofdlijnen afspraken zijn op basis van bepaalde aannames. Deze aannames voor de samenwerkingsafspraken bepalen niet de uitkomst van dit proces met het afwegingskader. Er is ruimte voor nadere inzichten.
  - BV: er is grote zorg over wegzijging van water en de afgekeurde regionale kades. In dat kader snappen de bewoners niet waarom gesproken kan worden over peilopzet. PZH geeft aan dat het voor instandhouding van de N2000 doelen om mogelijkheden voor vernatting gaat. Natuurlijk worden andere belangrijke aspecten ook meewogen voor de uitvoering. Veiligheid is uiteraard een belangrijke randvoorwaarde.
  - VNW: kosten moeten in beeld gebracht worden, maar zouden voor het overleg van vandaag niet van belang moeten zijn
4. Presentatie ingevuld afwegingskader: Drie varianten kunnen natuurdoelen in stand houden
- Het afwegingskader gaat over de Natura 2000 doelen in het deelgebied Zouwe, d.w.z. de Oude- en de Nieuwe Zederik en de aanliggende boezemlanden.
  - In mei 2014 is de laatste Adviesgroepvergadering gehouden. Daarna is deelname van de bewonersvereniging afgesproken en is uitgebreid gesproken met de Bewonersvereniging. Vandaag is de bewonersvereniging voor het eerst aanwezig bij de Adviesgroepvergadering.

- Gesignaleerd wordt dat de kwaliteit van de kades aandacht behoeft, ook i.v.m. de heersende windrichting. Het Waterschap gaat over de kwaliteit van de kades. Hier - in de presentatie, het Afwegingskader en het Beheerplan- is bij de mitigerende en aanvullende maatregelen bij het woord 'kade' bedoeld: de kwaliteit van de overgangen naar de tuinen.
- Verschil in kosten afplaggen varianten 1a en 3c: bij variant 1a moet veel meer geplagd worden dan bij variant 3c, vanwege een lagere waterstand. De kosten vallen daarom hoger uit.
- Verschil in kosten 1a en 1b: bij variant 1a moet een pomp worden ingezet in de winter.
- Ganzenproblematiek: De relatie met Ganzen verdient apart aandacht in het concept-beheerplan ACTIE: PZH, ganzen bezien i.r.t. N2000 doelen en evt maatregelen. PZH
- Vismigratie vraagt aandacht i.v.m. migratie via het Haringvliet (kierbesluit), uitgezocht wordt of hier een relatie ligt met Natura 2000 doelen -in dat geval in meer algemene zin- wat dit betekent voor een eventuele tekst over vismigratie in het plan. ACTIE: PZH in overleg met WSRL PZH
- BV: De sluis is randvoorwaarde geweest voor het ontstaan van de rietcultuur.
- BV & HSV: het Merwedekanaal kent in de zomer een hoger peil dan in de winter, de tekst van het afwegingskader klopt niet. ACTIE: PZH zal de vraag over peilverloop aan WSRL voorleggen. PZH, WSRL
- ZHL: regulier rietbeheer is in dit gebied niet meer aan de orde. Rietbeheer is wel lokaal nodig voor de rietcultuur. Deels is voor de natuur ook oud riet nodig voor bepaalde soorten.
- Weloverwogen keuze van locaties nodig om te plaggen voor een goed resultaat voor rietcultuur t.b.v. porseleinhoen (bijv. de mate van plaggen, de opzet met de periode van water op de geplagde percelen en de ligging van percelen). Geconstateerd wordt dat het van belang is de kunstmatig- natuurlijke fluctuatie van het waterpeil bij de afweging te betrekken incl. de evt. klimaateffecten (in de vergadering is heftige neerslag in de zomer genoemd als mogelijk klimaateffect). Overigens is porseleinhoen een natuurdoel waarmee ook andere soorten samenhangen zoals roerdomp. Vestiging van het porseleinhoen is ook een indicator dat verdroging adequaat wordt tegengegaan.
- ZHL: bij de uitwerking is ook aandacht voor de purperreiger nodig
- Tekening sheet maatregelen & verloop waterpeil gedurende het jaar van varianten 1a, 1b en 3c, n.a.v.:
  - Bij 1b de vraag of er voldoende tijd is dat het water voldoende uit kan zakken (DHV onderzoek in opdracht van WSRL)
  - Bij 1b vraag effect waterkwaliteit omdat het water niet voldoende weg kan bij de versmalling doorgang onder de A27,
  - Effect voor boten bij sluiten in de zomer?
  - Effect voor IJclub bij maatregelen in de winter?
  - Wat als het huidige peilverloop anders blijkt te zijn, namelijk zoals BV en HSV aangeven?
- HSV: de relatie met luwte door opgaande begroeiing is een aandachtspunt voor de verdere uitwerking: dit kan voorkomen dat open water ontstaat door golfwerking
- BV: de plannen van de provincie gaan in tegen wat in het Gebiedsprofiel Alblasserwaard staat.
- RWS: er ligt geen onderbouwing of onderzoeksrapportage ten grondslag aan de veronderstelling dat de varianten 3a, 3b, 3c en 3d geen negatief effect hebben op het gebruik, beheer en onderhoud van de A27. Op dit moment ondervinden we op dit traject al veel schade aan de verhardingen in de vorm van langsscheuren. Dit heeft mogelijk te maken dat de A27 over een bepaalde lengte al eens is verbreed en dat de stabiliteit van de ondergrond en/of fundering die de krachten van het verkeer dient te absorberen onvoldoende is. Met het oog ook op het project Flow A27 (verbreding van de A27) op dit traject, kan stijging van het grondwaterpeil mogelijk een nadelige invloed hebben op het draagvermogen en stabiliteit van dit traject t.o.v. de verkeersintensiteit en as-lasten. Ook staat bij variant 4 dat deze variant voor het gebruik, beheer en onderhoud van de A27 geen gevolgen heeft, omdat de rietlanden waar de verhoging van het

waterpeil plaats zou kunnen vinden grotendeels niet bij de snelweg liggen. Ook hier ontbreekt een cijfermatige onderbouwing. Hoever moeten de rietlanden van de A27 liggen om geen grondwaterverhoging ter hoogte van de snelweg te krijgen? Wat wordt bedoeld met grotendeels? Er liggen dus kennelijk wel enkele rietlanden bij de snelweg. Heeft dit dan geen consequenties?

5. De drie varianten in de ogen van adviesgroepleden

PZH legt uit hoe de provincie is gekomen tot de drie varianten die overblijven (1b sluis Meerkerk gesloten in de zomer, 3c stuw a27 met aangepast waterpeil voor rietsnijden, 4 omkaderen rietlanden). Opties die duidelijk negatief scoren of geen oplossing zijn voor de natuurdoelen zijn hierbij buiten beschouwing gelaten. BV geeft aan dat ze niet begrijpen waarom de optie 1a (sluis Meerkerk gesloten in de winter) geen oplossing is, dit omgekeerde peilverloop vond immers ook plaats voor rietcultuur. Hiervoor is de eerder geformuleerde actie omtrent het uitzoeken van het huidige waterpeilverloop relevant

Alle partijen is de ruimte gegeven om een voorkeur aan te geven voor een variant aan te geven. Hieruit komt unaniem variant 4 als voorkeursvariant naar voren. Hierbij zijn wel kanttekeningen gezet. Hieronder worden de overwegingen per partij besproken:

- LTO: structureel verhogen of lagere van het waterpeil is niet wenselijk. Variant 4 sluit wat dat betreft het beste aan
- HSV: varianten 1b (sluis Meerkerk dicht in de zomer) en 3c (stuw A27 met aangepast peil voor rietsnijden) zijn niet wenselijk. Hiervoor zouden in ieder geval maatregelen getroffen moeten worden om de activiteiten van de HSV doorgang te laten vinden. Variant 4 is het meest wenselijk. De HSV ziet deze graag gecombineerd met het baggeren van de Oude Zederik.
- RWS: wil vooral niet een variant die een risico oplevert voor de weg (zie laatste punt bij agendapunt 4). Bij de uitwerking van de variant wil RWS graag betrokken blijven
- ZHL: Het ideaal plaatje is natuurlijk peilverloop, maar dat is gezien de andere functies in het gebied niet realistisch. Perceelsgewijs ophogen is dat wel. Wenselijk is wel om het breder te trekken dan de rietlanden. Tijdelijke inundatie is gunstig in de brede zin, dus kijk wat mogelijk is qua peilverloop binnen de huidige kaders en randvoorwaarden. WSRL geeft aan dat dit mogelijk is via het peilbesluit dat in 2017 vastgesteld zal worden, hiervoor moet dan wel input geleverd worden vanuit ZHL / WSRL
- BV: variant 4 heeft de voorkeur, maar wel met aandacht voor uitvoering en beheer ervan. Ook is beheer in de rest van het gebied een aandachtspunt
- VNW: variant 4 heeft de voorkeur, mits:
  - De methode van afsluiting van de rietlanden gegarandeerd is. Op dat vlak liggen nog een aantal risico's. VNW stelt voor om de voorkeur voor variant 4 als *voorlopig* advies te zien. Na uitvoer van aanvullend onderzoek met als doel de haalbaarheid in kaart te brengen, kan het advies eventueel *definitief* worden
  - Er moet meer aandacht komen voor onderhoud van de omkaderde rietlanden, ook gefaseerd
- SBE: variant 4 heeft de voorkeur, met de volgende opmerkingen:
  - Beheer is een belangrijk element waar aandacht voor moet zijn
  - Het afsluiten van de sluis is onwenselijk, om het vaarwater te garanderen
  - Er is een bittere afkeur van de stuw onder de A27, vanwege de visstand en waterkwaliteit
  - Dan blijft over variant 4. Wel aandacht nodig voor uitvoer
- SIMAV: Variant 3c is niet wenselijk, gezien het behoud van de Vlietmolen. Variant 4 heeft de voorkeur, mits het haalbaar is. Deze is maatschappelijk aanvaardbaar
- GZ: variant 4 heeft de voorkeur
- WSRL: na breed intern beraad met specialisten is geconcludeerd dat variant 4 de voorkeur heeft. Ganzen en vismigratie zijn belangrijke aanvullende aandachtspunten

6. Conclusies Adviesgroep bij het afwegingskader

Is reeds behandeld bij de vorige punten

7. Actualiseren concept-beheerplan Zouweboezem
De actie die nodig zijn voor de actualisatie zijn nader toegelicht. Specifiek voor het huidige gebruik geeft de adviesgroep de volgende aandachtspunten
- Controleer of rietsnijden er juist in staat, gezien het overlijden van dhr Van Vuuren
  - Varen staat er mogelijk niet goed in. Hoge snelheid varen is soms een probleem in het gebied
  - ACTIE: PZH stuurt de lijst met huidig gebruik rond, zodat de adviesgroep aanvullingen kan geven. PZH
8. Rondvraag
Besloten is om na de volgende stap (concept-beheerplan) een gezamenlijke (vaar)excursie in het gebied te organiseren ACTIE: PZH PZH